

اگر تمدن نوین اسلامی مبنای توسعه مشهد شود

میزگردی چالشی با حضور سه مدیر فرهنگی

گفتمان احیای تمدن نوین اسلامی با محوریت پایتخت معنوی ایران از موضوعاتی بوده که روزنامه خراسان همواره پرچمدار آن در محافل نخبگانی و عرصه عمومی بوده است که در نوع خود موافقان و منتقدانی نیز داشته. هسته اصلی این گفتمان موضوع زیارت و ظرفیت‌های شعاعی مضجع حضرت رضا(ع) است که می‌تواند آن را به عنوان کریدور فرهنگی جهان تشیع معرفی کند. اما در این میان توسعه فعلی مشهد حتی تناسبی با حدقل‌هایی از این رویکرد ندارد. این خلا ضرورت پیگیری و مطالبه پیوست فرهنگی را در پایتخت معنوی بیشتر می‌کند. در این نشست حجت الاسلام گنابادی نژاد، مدیر کل اوقاف و امور خیریه خراسان رضوی و عضو کارگروه تدوین چشم‌انداز حوزه علمیه خراسان و حجت الاسلام مرویان، رئیس سازمان تبلیغات اسلامی و مهندس احدیان، مدیرعامل موسسه فرهنگی هنری خراسان به بررسی نسبت پیوست فرهنگی و گفتمان احیای تمدن نوین اسلامی پرداخته‌اند.

هست که در مهندسی شرایط توسعه و مدیریت شهر مشهد حلقه مفقودی وجود دارد و آن رابطه سرمایه گذشته با اتفاقاتی که امروز دارد رقم می‌خورد است. ما دست به اقداماتی می‌زنیم که صرف نظر از این که با دید مثبت و احترام باید به آن تلاش‌ها نگاه کنیم اما چون این اقدامات رابطه‌ای با پاسداشت سرمایه گذشته شهر که برای آن هم تلاش‌ها و مرارت‌های فراوانی در طول تاریخ شاهد بودیم از نظر بنده بزرگترین آسیب این موضوع هست.

احدیان: ما اگر به سخنان رهبر انقلاب اسلامی نگاه کنیم چه فرمایشات گذشته‌شان و چه در سخنانی که اخیراً در خراسان شمالی تصریح کردند که انقلاب اسلامی هدفش ایجاد تمدن نوین اسلامی است. ما اگر وارد این بحث شویم که این تمدن نوین اسلامی در عرصه سخت‌افزاری و در عرصه نرم‌افزاری چه نیازهایی دارد و این که در بخش سخت‌افزاری نمادسازی کند و در بخش نرم‌افزاری باید الگو سازی کند.

به نظر می‌آید مشهد می‌تواند این بار را بردارد. ما ظرفیت غیرقابل توصیفی به نام امام رضا(ع) داریم که این موضوع هم از حیث این که می‌تواند نشر دهنده معنویت باشد اهمیت دارد و هم این که بستر مناسبی است برای ترویج انقلاب اسلامی؛ یعنی مثلاً ممکن است یک مرکز توریستی در جایی درست کنید که مثلاً ۵۰ میلیون آدم در سال به آن

از آن زیرساخت‌های فکری و فرهنگی که بتواند آن محوریت مورد انتظار اجتماعی را ساماندهی بکند در اینجا فراهم و هم چنان مورد نیاز است.

گنابادی نژاد: این موضوع احیای یک مسئله از سلسله مباحث گفتمان رهبری است. قبل از هر چیز، به نظم فهرستی از مولفه‌های شهر مشهد را اگر مورد توجه قرار دهیم شاید پیدا کردن آن آسیب خیلی روشن تر باشد. از منظر بنده چهار موضوع اصلی مولفه‌های شهر مشهد هستند اول امام رضا(ع)، دوم زیارت که به برکت ایشان اتفاق می‌افتد. سوم زائر که به دلیل این سرمایه معنوی اینجا حضور پیدا می‌کند. چهارم حوزه علمیه مشهد که در طول تاریخ توانسته مرزبان این سرمایه باشد و این سرمایه فرهنگی و معرفتی را در طول تاریخ طولانی در کشور و منطقه حفظ و منتشر کند. امروز مادر شرایطی قرار داریم که به برکت پیروزی انقلاب و شرایط رشد و ارتقایی که در ابعاد مختلف برای کشور به وجود آمده این ضرب‌آهنگ رشد و پیشرفت در ابعاد مختلف در استان و مشهد هم ظهور و بروز پیدا کرده است. طبیعتاً از موضع رشد و ارتقایی می‌شود، جریانی که علاقمند هست در حوزه سرمایه گذاری، اقتصاد و شکوفایی استعدادها و مختلفی که در این منطقه از گذشته وجود دارد و یا سوزهای جدید و نوبی هستند را نادیده گرفت. اما نکته‌ای که باقی می‌ماند این که رابطه اتفاقاتی که می‌خواهد امروز به عنوان رشد و شکوفایی و پیشرفت برای مشهد رقم بخورد، با آن هویت اصلی چقدر برقرار است؟ به نظر من مهم‌ترین آسیب این

فعالیت‌های فرهنگی را هم اصیل، جدی و همه جانبه می‌بینیم. اما مشهد نیازمند به بازشناسی نقش خودش در عرصه فرهنگ به ویژه فرهنگ دینی و انسجام بخشی به فعالیت‌های فرهنگی است که در طول سال‌ها آرام آرام شکل گرفته است. آسیبی که به نظر می‌رسد تشتت نگاه‌هایی فرهنگی است. طبیعتاً برای جایگاه زیارتی که مشهد دارد جاذبه‌های دیگری هم مطرح هست عرصه‌های تبلیغی، اجتماعی، اقتصادی و نگاه‌های عمومی که در آن شکل گرفته هم یک ساماندهی اساسی حول جایگاه امامت و ولایت و نظام اجتماعی بر گرفته

مرویان: مشهد به اعتبار جایگاه اصیل دینی و وجود مضجع شریف حضرت رضا(ع) محور بسیار اساسی در کشور نسبت به زیرساخت‌های فرهنگی، معنوی و اجتماعی است. حوزه کهن خراسان با ویژگی‌های منحصربه فردی که در طول تاریخ داشته و بزرگانی که از این حوزه سر برآورده‌اند و دانشگاه با قدمت و رشته‌های متنوع و فارغ‌التحصیلان خوبی که دارد و مردم متدین همه در حول پایگاه معنوی حضرت رضا(ع) زیرساخت‌های اساسی فرهنگی خوبی را در طول سال‌ها شکل داده است. امروز هم ما در مشهد جایگاه